

डीप् । दृढदंशनकारिमात्रे त्रि० स्त्रियां टाप् कापि
अतद्वचमिति भेदः ।

दृढधन पु० दृढं धनं निश्चयरूपा सम्पत्तिरस्य । शाक्यकुली
कलितवि० । दृढधनुरस्यत् । समाधानविधेरनित्यात्
नानङ् ।

दृढधन्वन् पु० दृढं धनुरस्य अन्तर् समा० । १दृढधनुक्
“राजानं दृढधन्वानं दिक्कीपं सत्यवादिनम्” भा०श्री०
१११च० । २पौरवे नृपभेदे “दक्षिणस्थस्य कम्बोजो दृढ-
धन्वा च पौरवः” भा०आ० १८६अ० ।

दृढनिश्चय पु० दृढः कुतश्चैरभिमतमुपमयकतया स्थिरः
निश्चयः अहमकर्तृभोक्तृसंसारिसन्निधानन्दादितोयं ब्रह्मा-
कीत्यध्यवसायोऽस्य । स्थिरपक्षे संसारादुपरते अहं
ब्रह्माकीत्यध्यवसाययुते भिदुषि ।

दृढनीर पु० दृढं कालेन दृढतां प्राप्तं नीरं यस्य । नारिकेले
राजनि० । तस्य जलस्यैव क्रमशः कठिनशुक्लरूपेण
परिणतत्वात् तथात्वम् ।

दृढनेमि पु० अजमीठवंग्रे सत्यधृतिनृपपुत्रे नृपभेदे ।
“अजमीठस्य दायदः” इत्युपक्रमे “जज्ञे सत्यधृतेः पुत्रो
दृढनेमिः प्रतापवान्” हरिवं० २०अ० । दृढा नेमिरस्य ।
२दृढनेमिके रथे पु० । [गौरा० डीप् ।

दृढपत्र पु० दृढं पत्रमस्य । १वंग्रे २वल्कलायां स्त्री राजनि०
दृढपाद त्रि० दृढः पादः पदनं ज्ञानमस्य । १दृढनिश्चये २शेषसि
पु० “वल्कलादृढपादस्य विश्वात्मा जगतां पतिः” हरिवं०
२०४ स्त्री० । दृढः पादो मूलमस्याः समाधानविधेरनि-
त्यत्वाच्चान्यत्रोपः समा० । २यवतिक्तायां स्त्री ३भूम्या-
मलक्यां स्त्री राजनि० डीप् ।

दृढप्ररोह पु० दृढः प्ररोहः अद्भुतोऽस्य । वटवृक्षे राजनि०

दृढफल पु० दृढानि फलानि यस्य । नारिकेले राजनि० ।

दृढवन्धिनी स्त्री दृढं वस्त्राति यच्छनाति स्वाश्रयं णिनि ।
१यत्रामानतायां शब्दच० । २अग्निधिलवन्धकारके त्रि० ।

दृढभूमि पु० दृढा भूमिरवस्था यस्य । दीर्घकालनैरन्तर्यादरा-
सेविते योगशास्त्रोक्ते मनसःस्थैर्यकरणार्थे अभ्यासभेदे
“तत्र स्थितो यज्ञोऽभ्यासः” पात०सू० “चित्तस्याऽऽवृत्तिकस्य
प्रशान्तवाङ्मिता स्थितिः प्रयत्नः दीर्यसत्वाहः तत्संपिपा-
दयिषया तत्तावतातुष्टानमभ्यासः” भा० “स तु दीर्घकाल-
नैरन्तर्यादरासेवितो दृढभूमिः” सू० “दीर्घकालासेवितः
निरन्तरासेवितः तपसा ब्रह्मचर्येण विद्याया अद्याया च
संपादितः सत्कारिणो दृढभूमिर्भवति । व्युत्थानसंस्का-

रेणानभिभूतविषय इत्यर्थः” भा० “ननु व्युत्थानसंस्कारे-
णानादिपरिपन्थिना प्रतिबद्धोऽभ्यासः कथं स्थित्यै
कल्पत इत्यत आह स तु दीर्घकालनैरन्तर्यादरा-
रासेवितो दृढभूमिः यथोक्तः सोयमभ्यासो विशेषेण एव
सम्पन्नः सन् दृढावस्थो न संहरसा व्युत्थानसंस्कारैरभि-
भूतस्थितिरूपविषयो भवति यदि पुनरेवंभूतमध्यभ्यास
कल्पोपरमेत ततः कालपरिपाकेणाभिभवेत् तस्मिन्नेपर-
नव्यमिति भावः” विवरणम् ।

दृढमुष्टि पु० दृढो मुष्टिर्धारणेऽस्य । १खड्गादौ हेमच० ।
दृढं बद्धः दानार्थमप्रसारितो मुष्टिरस्य । १कपणे त्रि०
दृढोमुष्टिस्तदाघातोऽस्य । दृढमुष्ट्याघातकारिण्य “निष्ट
हीतः कम्बरायां शिशुना दृढमुष्टिना” हरिवं० ३०अ० ।

दृढमूल पु० दृढं मूलमस्य । १मुञ्जतृणं २मन्वानकतृणं च
राजनि० ३नारिकेले शब्दार्थकल्पः ।

दृढरङ्गा स्त्री दृढः रङ्गो रङ्गनं यस्याः ५त० । स्तब्धां
(फट्फिरी) राजनि० । तद्योगेन रागस्य स्थिरतेति
तस्यास्तथात्वम् ।

दृढरथ पु० १धृतराष्ट्रपुत्रे “अभयो रौद्रकर्मा च तथा दृढ-
रथययः” भा०आ० ६७अ० तत्पुत्रोक्तौ अस्त्रैव नामान्तरं
दृढरथाश्वय इति तत्र पाठान्तरम् । २कच्छेयुवंशे नृपभेदे
तद्वंशवर्णने “दृहृक्षमास्तु राजेन्द्रो जनयामास वै
सुतम् । नाम्ना जयदृषं वीरं यस्मादृढरथो नृपः ।
आसीदृढरथस्यापि विश्वजिज्ज्वनमेजयः” हरिवं०
२११अ० ।

दृढरुचि स्त्री दृढा रुचिरस्य । १स्थिररागयुक्ते २जगदी-
पपतेर्हिरण्यरेतसः प्रेयत्रतस्य पुत्रभेदे कुषधीपशब्दे
२११५ इत्यम् ।

दृढस्तप्त स्त्री नित्यकर्म । पातालगदडीहतायां राजनि० ।

दृढलोमन् त्रि० दृढानि लोमान्यस्य । १कठिनलोमयुक्ते
त्रि० स्त्रियां डाप् डीप् वा दृढलोमा दृढलोम्नी ।
२शूकरे पु० शूकर्यां स्त्री शब्दच० ।

दृढवर्षन् पु० दृढं वर्षं यस्य । १दुर्भेदघमाहयुक्ते २धृतरा-
ष्ट्रपुत्रभेदे दृढजालशब्दे दृष्टम् ।

दृढवल्कल पु० दृढं वल्कलमस्य । १पूगवृक्षे २अम्बुकायां
स्त्री तत्र दृढत्वचापि राजनि० । ३कठिनवल्कल-
युक्ते त्रि० ।

दृढवल्का स्त्री दृढं वल्कलमस्याः । अम्बुकायां राजनि० ।

दृढवीज पु० दृढं बीजमस्य । १वदरे २चक्रपदे ३वर्गरे च